

21.10.2014/pj

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 112:08/2013

LAUSUNTO ALUEHALLINTOVIRASTOISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Muutokset liittyvät aluehallintovirastojen yhteisen hallinto- ja kehittämispalvelut –vastuualueen perustamiseen.

Palkansaajajärjestö Pardia ry esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Asetusluonnoksen perustelumuistiolounnos on laadittu perusteellisesti ja siinä on käsitelty esitetyt säädösmuutokset yksityiskohtaisesti. Asetusluonnokseen ei olekaan pääsääntöisesti huomautettavaa.

Asetusluonnoksen 5 §:ssä todetaan, että vastuualueen henkilöstön virkapaikkana voi olla vastuualueen sijoitusaluehallintoviraston lisäksi muun aluehallintoviraston toimipaikka. Palvelujen saatavuuden ja henkilöstöpoliittisten syiden vuoksi palvelut on edelleen tuotettava hajautetulla mallilla. Saman asian voisi ilmaista selkeämmin, jos asetus teksti muutettaisiin esim. muotoon: ”Henkilöstön virkapaikat sijoittuvat xx aluehallintoviraston toimipaikkojen lisäksi muihin aluehallintovirastojen toimipaikkoihin”.

Lisäksi esitetään pohdittavaksi, tulisiko vastuualueen itsenäisestä asemasta suhteessa sijaintialuehallintoviraston toimintaan syytä mainita täsmällisemmin myös asetuksen 5 a §:ssä, jossa säädetään hallinto- ja kehittämispalvelujen hoitamisesta. Vaikka vastuualueen asemaa on kuvattu täsmällisemmin perustelumuistion kohdassa 3.2, itsenäisen aseman toteaminen asetustasolla korostaisi velvoitetta tuottaa palveluja tasapuolisesti kaikille aluehallintovirastoille.

Muutamia yksityiskohtaisia huomioita

Perustelumuistion kohdassa 3.2.5 käsitellään asiakirjahallinnon tehtäviä. Tarkoituksena on, että työsuojelun vastuualueiden ja ympäristölupavastuualueiden asiakirjahallinnon tehtävien integrointi muuhun aluehallintovirastojen asiakirjahallintoon arvioidaan uudelleen vuoden 2015 lopussa. Integraation toteuttaminen on tärkeää. Toimintamenokehyksiin kohdennettavat lisäleikkaukset (tuottavuussäätöt) ovat kohtuuttomia, jos virastolla ei ole työkaluja tuottavuuden aitoon parantamiseen.

Muistion kohdassa 3.2.7 käsitellään ylijohantajien kuljetuspalveluita. Tältä osin todetaan, että palvelut tuotettaisiin joko vastuualueen omana työnä tai ostopalveluna. Jos ostopalvelujen käyttö osoittautuisi kustannustehokkaammaksi tai muutoin toiminnallisesti perustelluksi, tulee samalla huolehtia, että nykyisin kuljetustehtävissä osin tai kokonaan työskentelevälle henkilöstölle etsitään korvaavat tehtävät vastuualueelta.

Perustelumuiston kohdassa 4 käsitellään henkilöstövaikutuksia. Muistion mukaan henkilöstön lopullinen sijoittuminen tehtäviin tapahtuu sen jälkeen, kun johto ja esimiehet on valittu. Eri yhteyksissä henkilöstölle on kerrottu, että siirtymävaiheessa tehtäväkuvat säilyvät lähtökohtaisesti nykyisellään. Tämä on syytä todeta perustelumuistiossa selkeästi.

Vastuualueen työjärjestyksestä ja sisäisestä organisoitumisesta ei vielä ole täsmällistä tietoa. Vastuualueen organisoituminen sekä mahdolliset muutokset työkuultuuriin, toimintatapoihin ja tehtäväkuviin tulee valmistella avoimesti ja yhteistyössä henkilöstön kanssa. Valmistelussa tulee välttää sellaisen viestin välittämistä, että uusi vastuualue syntyisi valittavan johdon ja esimiesten työnä. Henkilöstön motivaatio ja hyvinvointi varmistetaan sillä, että uudistus tarjoaa työssä kehittymisen ja osaamisen laajentamisen mahdollisuuksia tasapuolisesti kaikille.

Henkilöstön suurin huolenaihe liittyy nimenomaan mahdollisiin tehtävämuutoksiin ja niiden palkkavaikutuksiin. Jos tehtäväkuviin tapahtuvat muutokset ovat laajoja tai jos syntyy jopa täysin uusia tehtäväkuvia, oikeudenmukaisuus ja läpinäkyvyys edellyttävät, että niihin järjestetään sisäinen ilmoittautumismenettely.

Jatkovalmistelu

Käynnissä oleva muutoskeskustelukierros on osa yleistä muutosta, joka monien kohdalla merkitsee myös työnantajaviraston muuttumista. Yksilötason yhteistoimintaa ei saa laiminlyödä uudistuksen tulevaisuuden vaiheessa. Yhteistoiminnan tarve korostuu erityisesti tehtäväkuvien muutosten yhteydessä. Mitä paremmin henkilöstön omat toiveet tehtäväjärjestelyissä kyetään ottamaan huomioon, sitä paremmat mahdollisuudet vastuualueella on luoda toimintakulttuuri, joka tuottaa laadukkaasti, tasapuolisesti ja tehokkaasti hallinnon palvelut aluehallintovirastoille jatkossakin.

Henkilöstölle tulisi tiedottaa pian siirtymiseen liittyvistä käytännön asioista ja noudatettavista henkilöstöpoliittisista periaatteista. Mitä nopeammin tietoa saadaan henkilöstölle, sitä luottavammin he suhtautuvat muutokseen. Myös päätös vastuualueen sijoituspaikasta vähentäisi osaltaan epävarmuutta.

Uuden vastualueen syntyminen aiheuttaa päivitystarpeita mm. virastotason tarkentaviin virkaehtosopimukseen. Neuvottelut sopimusten muutostarpeista on käynnistettävä välittömästi, kun vastualueen sijoituspaikka on tiedossa. Aluehallintovirastojen luottamusmiesten toimikausi päättyy vuodenvaiheessa. Luottamusmiesten valintoihin tulee myös varata aikaa.

Pirkko Janas
Lakimies

Pekka Pietinen
Lakimies